

SIFIR
ATIK

Atıkların kontrol altına alınması ve gelecek nesillere temiz ve gelişmiş bir Türkiye bırakılması hedefiyle, **Cumhurbaşkanlığı Külliyesi ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığında SIFIR ATIK** uygulamasına başlanılmıştır.

**SIFIR
ATIK**

NEDİR?

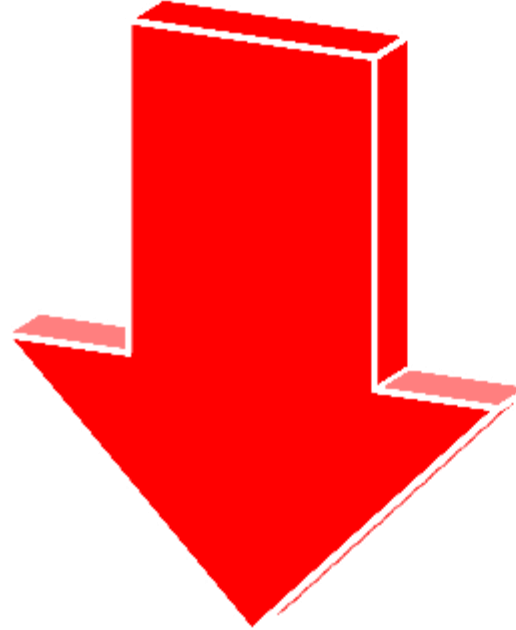
NEDEN?

SIFIR
ATIK

NÜFUS
SANAYİLEŞME
KENTLEŞME
TÜKETİM

KAYNAKLAR

SIFIR
ATIK

YÖNETİMİ
HİYERARŞİSİ

SIFIR

ATIK

İLE

KAZANÇLAR

1 ton atık kâğıdın geri kazanılması 17 ağacı kesilmekten kurtarır.

Metal ve plastik geri kazanımı ile %95 enerji tasarrufu sağlanabilmektedir.

Atık camlar tekrar cam ürünlere; Plastik atıklar elyaf, dolgu malzemesi, otomobil parçasına, Atık metaller ise tekrar metal ürünlere dönüşebilmektedir.

Organik atıklardan kompost elde edilerek toprak iyileştirici olarak kullanılabilir.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK
BAKANLIĞI

SIFIR
ATIK

UYGULAMASI

SIFIR ATIK – Tehlikesiz Atıklar

CAM

PLASTİK

METAL

KAĞIT

Doğal Kaynaklarımız azalır

Çöp dağları

Enerji Kaybı

Ekonomik Kayıp

Hacimli bir malzemedir
Geri dönüştürülebilir
Çevre kirliliğine sebep olur

SIFIR ATIK – Tehlikeli Atıklar

Tehlikeli Atıklar

Yanıcı, yakıcı, kanserojen, patlayıcı, tahriş edici ve zehirli atıklardır

- Toner ve kartuşlar,
- Yapıştırıcı ambalajları,
- Boya kutuları, kontamine ambalajlar
- Kontamine filtreler,
- Basıncı kaplar, elektronik eşyalar, piller, akü,

SIFIR
ATIK

YOL HARİTASI

ÇEVRE BİLGİ SİSTEMİ

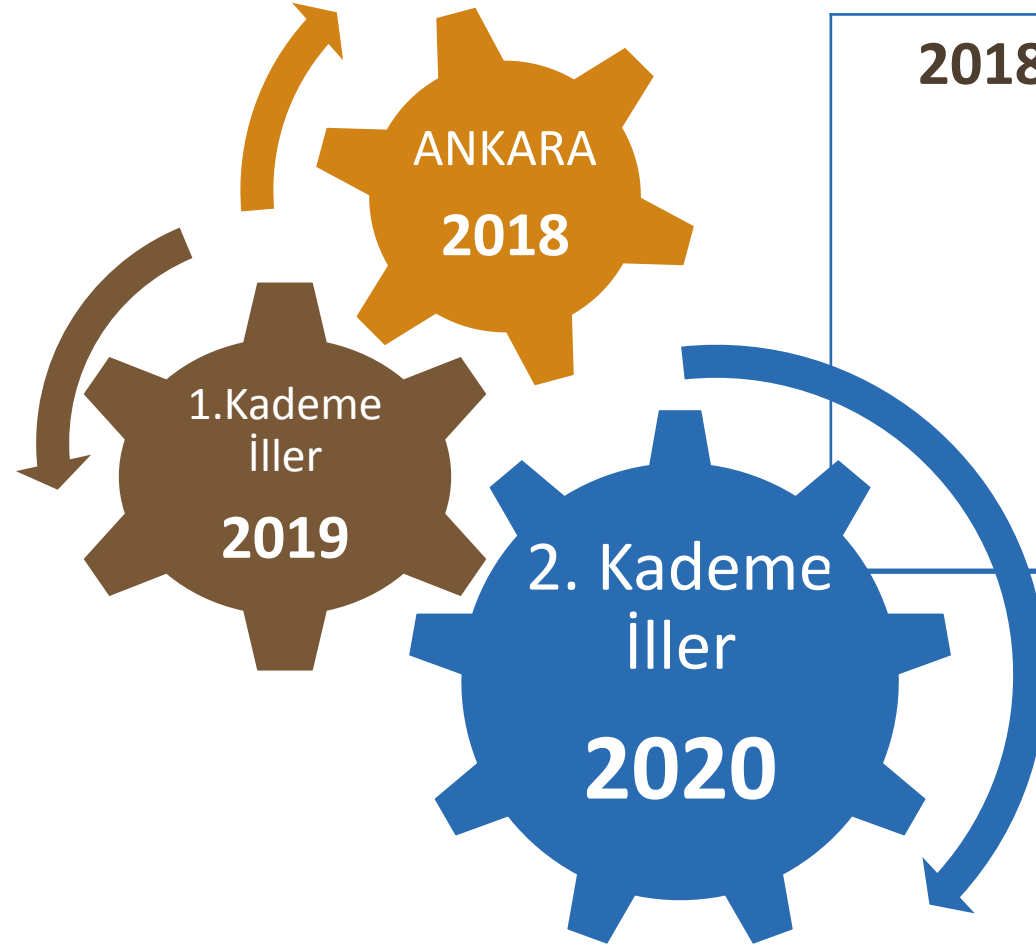
www.online.cevre.gov.tr

Veri kaydının güçlü olmadığı bir **Çevre Bilgi Sisteminin** sürdürülebilir olması mümkün değildir.

Veri kaydı Çevre Bilgi sisteminin ilk adımıdır.
Çevresel Bilgi Sisteminin ihtiyaç duyduğu tüm verilerin toplanması ve dokümantasyonun oluşturulması gerekmektedir.

YOL HARİTASI

ODAK NOKTALARI
MEVCUT DURUM
PLANLAMA
İHTİYAÇ
EĞİTİM
UYGULAMA
DEĞERLENDİRME

2018 itibariyle aşamalı olarak;
Kamu kurumlarında
Terminalerde
Eğitim kurumlarında
AVM lerde, Hastanelerde
Eğlen-dinlen tesislerinde
Büyük iş yerlerinde

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM
- PLANLAMA
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM
- UYGULAMA
- DEĞERLENDİRME

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM**
- PLANLAMA
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM
- UYGULAMA
- DEĞERLENDİRME

ODAK NOKTALARI

MEVCUT DURUM

PLANLAMA

İHTİYAÇ

EĞİTİM

UYGULAMA

DEĞERLENDİRME

ATIĞIN SINIFLANDIRILMASI

ODAK NOKTALARI
MEVCUT DURUM
PLANLAMA
İHTİYAÇ
EĞİTİM
UYGULAMA
DEĞERLENDİRME

KURUMA AİT GENEL BİLGİLER İLE MEVCUT ATIK YÖNETİMİNE DAİR BİLGİLER

Kurum	
Açık Adresi	
Çalışan Personel Sayısı	
Atık Yönet. Sorumlu Birim	
Proje Ekibi	Belirlenen odak noktaları ve çalışma ekibine ilişkin bilgiler verilmelidir.
Atık Biriktirme Yöntemi	Kullanılan biriktirme ekipmanlarının özellikleri, Kaç farklı çeşit biriktirme gerçekleştirilmektedir
Atık Toplama Yöntemi	Kaç farklı çeşit toplama gerçekleştirilmektedir? Ayrı toplama ekipmanları, toplama işlemi görevlileri, bilgilendirme materyalleri var mıdır?
Bina İçinde Atık Taşıma	Taşıma araçlarının özelliği, sorumlular, taşıma güzergahı, talimatname ?
Atıkların Geçici Depolanması	Atıkların depolandığı alanının özelliği hakkında bilgiler verilmelidir. Kaç farklı kategoride geçici depolanmaktadır?
Kayıt İşlemleri	Binada oluşan atıklara ilişkin kayıt sistemi hakkında bilgiler yer almalıdır.
Atıkların Teslimi	Her atık türü için ayrı olacak şekilde aşağıdaki bilgiler belirtilmelidir. Atıkların teslim edildiği yerler. Teslim periyodu:
Atık Miktarı	Her atık türü için ayrı olacak şekilde günlük, haftalık veya aylık olarak belirtilmelidir.

OFİSLER / ÇAY OCAKLARI ve PERSONEL KULLANIMI KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü	Açıklama	Oluşma Sıklığı			Tahmini Miktarı (kg)
		Gün	Hafta	Ay	
Kağıt-karton	Kağıt-karton ambalaj, kağıt peçete				
Plastik	Kaşık, çatal, bardak, su şişesi, yiyecek-içecek kapları vb.				
Cam	Meşrubat şişesi, bardak, sürahi, kavanoz				
Metal	Meşrubat kutusu, gıda tenekesi, alüminyum gıda kabı				
Kompozit	Süt kutusu, meyve suyu kutusu gibi kompozit malzemeler				
Atık Pil	Elektrikli ve elektronik ekipmanlardan çıkan atık piller				
Kartuş-Toner	Tekrar kullanımı mümkün olmayan kartuş ve tonerler				
Org. Atıklar	Sebze-meyve artıkları, çay-kahve posaları, yumurta				
Geri Dönüşemeyen Atıklar	Islak mendil, sakız, tatlı, kürdan, porselen tabak, porselen bardak, süprüntüler vb.				
DİĞER	.....				

YEMEK HAZIRLAMA BÖLÜMÜ VE YEMEKHANE / RESTORAN KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü	Açıklama	Oluşma Sıklığı *			Tahmini Miktarı (kg)
		Gün	Hafta	Ay	
Kağıt-karton	Kağıt-karton ambalaj, kağıt peçete, servis altlığı				
Plastik	Kaşık, çatal, bardak, su şişesi, yiyecek-içecek kapları vb.				
Cam	Meşrubat şişesi, bardak, sürahi, kavanoz...				
Metal	Meşrubat kutusu, gıda tenekesi, alüminyum gıda kabı				
Ahşap	Gıda kasası, palet gibi ahşap malzemeler				
Kompozit	Süt kutusu, meyve suyu kutusu, kompozit malzemeler				
Org. Atıklar	Arta kalan pişmemiş sebze-meyve artıkları				
Yemek Artıkları	Yemek hazırlama bölümünde arta kalan yemek artıkları				
Ekmek Artıkları	Arta kalan ekmek, pide vb. artıkları				
Bitkisel Atık Yağ	Yemek hazırlamada oluşan bitkisel atık yağlar				
Geri Dönüşemeyen Atıklar	Islak mendil, sakız, tatlı, kürdan, porselen tabak, porselen bardak, süprüntüler vb.				
DİĞER	.....				

BİLİŞİM – BAKIM – ONARIM – TEMİZLİK HİZMETLERİ KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü ve Açıklama	Oluşma Sıklığı *			Tahmini Miktarı (kg)
	Gün	Hafta	Ay	
Kartuş-toner				
Atık Piller				
Atık Aküler				
Aydınlatma Ekipmanları (Flüoresan lambalar, LED lambalar vd.)				
Televizyon- Monitör				
Bilişim, Telekomünikasyon ve Tüketici Ekipmanları (Bilgisayar ve ekipmanları)				
Küçük Ev Aletleri, Elektrikli Ve Elektronik Aletler,				
Klima/Havalandırma vb. Kaynaklı Toz Filtresi				
Jeneratör vb. Kaynaklı Yağ Filtresi				
Atık yağ (jeneratör vb. ekipmanlardan kaynaklı)				
İri Hacimli Atıklar (Kullanılmayacak durumda olan masa, sandalye, dolap vb. atık)				
Emiciler, Filtre Malzemeleri ,Temizleme Bezleri, Koruyucu Giysiler				
Kontamine Ambalajlar (temizleyici kimyasal kap, basınçlı kap, yapıştırıcı kaplar)				
Park-Bahçe Atıkları, Kesilmiş Çimler, Budanmış Ağaç/Çalı vb. Parçaları				
Geri Dönüşemeyen Atıklar (Islak mendil, sakız, tatlı, kürdan, porselen tabak,				
İnşaat- Yıkıntı Atıkları (Beton, Tuğla, Kiremit ve Seramik, Yalıtım malzemeleri vb.				
DiĞER (Lütfen açıklama giriniz)				

REVİR / KURUM TABİPLİĞİ KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü ve Açıklaması	Oluşma Sıklığı *			Tahmini Miktarı (kg)
	Gün	Hafta	Ay	
Kesiciler (enjektör vb.)				
Enfeksiyonu önlemek amacı ile toplanmaları ve bertarafı özel işleme tabi olan atıklar (pamuk, eldiven, abeslang vb.)				
Kan torbaları ve kan yedekleri dahil vücut parçaları ve organları				
Sargılar, vücut alçıları, tek kullanımlık giysiler, alt bezleri				
Kimyasallar				
İlaçlar				
Diş tedavisinden kaynaklanan amalgam atıkları				
Atık Pil				
Kağıt				
Plastik				
Cam				
Metal				
Kompozit				
DiĞER (Lütfen açıklama giriniz)				

ARAÇ BAKIM – ONARIMI KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü ve Açıklaması	Oluşma Sıklığı*			Tahmini Miktarı (kg)
	Gün	Hafta	Ay	
Ömrünü Tamamlamış Lastikler				
Yağ Filtreleri				
Atık Motor, Şanzıman ve Yağlama Yağları				
Atık Akü				
Üstüpler, Kontamine Ambalajlar, Emiciler, Filtre Malzemeleri, Temizleme Bezleri, Koruyucu Giysiler				
DiĞER (Lütfen açıklama giriniz)				

LABORATUVAR KAYNAKLI ATIKLAR

Atık Türü ve Açıklaması	Oluşma Sıklığı *			Tahmini Miktarı (kg)
	Gün	Hafta	Ay	
Laboratuvar kimyasalları				
Emiciler, Filtre Malzemeleri, Temizleme Bezleri, Koruyucu Giysiler, Kontamine Ambalajlar				
Kağıt				
Plastik				
Cam				
Metal				
Kompozit				
Geri Dönüşemeyen Atıklar (Islak mendil, sakız, tatlı, kürdan, porselen tabak, porselen bardak, eldiven, süprüntüler vb.)				
DiĞER (Lütfen açıklama giriniz)				

YARDIMCI ÜNİTELERDEN KAYNAKLANAN ATIKLAR (TERZİ, KURU TEMİZLEME, LOSTRA SALONU, BERBER, KUAFÖR V.D.)

Atık Türü ve Açıklaması	Oluşma Sıklığı*			Tahmini Miktarı (kg)
	Gün	Hafta	Ay	
Tekstil Ürünleri (kumaş parçaları, giysiler vs.)				
Kontamine Ambalajlar (Saç boyası ambalajları, ayakkabı boyası ambalajları)				
Kuru Temizlemede Oluşan Kimyasal Atıklar (perkloretilen vb.)				
Emiciler, Kontamine Ambalajlar, Filtre Malzemeleri, Temizleme Bezleri, Koruyucu Giysiler				
Atık Pil				
Kağıt				
Plastik				
Cam				
Metal				
Kompozit				
Geri Dönüşemeyen Atıklar (Islak mendil, sakız, tatlı, kürdan, porselen tabak, porselen bardak, eldiven, süprüntüler vb.)				
DİĞER (Lütfen açıklama giriniz)				

ODAK NOKTALARI
MEVCUT DURUM
PLANLAMA
İHTİYAÇ
EĞİTİM
UYGULAMA
DEĞERLENDİRME

Planlama bir bina, birkaç bina yada bir kampüs için yapılabilir.

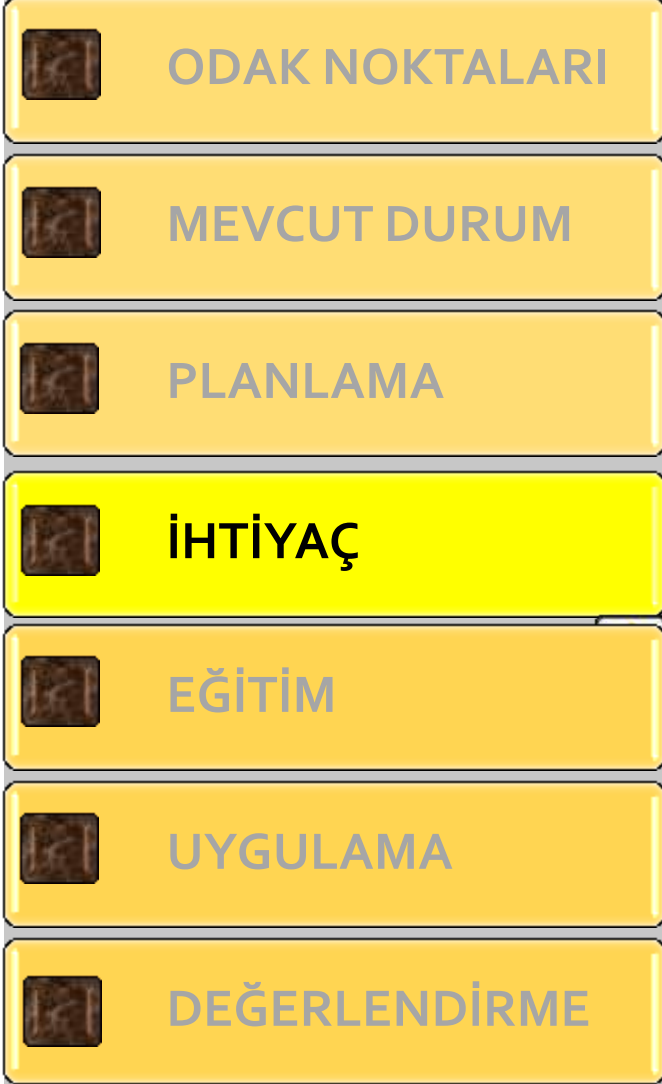
Mevcut durum esas alınarak kuruma özgü **PLANLAMA** yapılır.

Planda, ihtiyaçlar belirlenir. İhtiyaçların temin edilme süresine, eğitim takvimine ve uygulama başlangıcına yer verilir.

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM
- PLANLAMA**
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM
- UYGULAMA
- DEĞERLENDİRME

İHTİYAÇLAR

EĞİTİM MATERYALLERİ

RAPORLAMA TABLOLARI

KUMBARA

POŞET

KONTEYNER

TAŞIMA ARACI

KOMPOST MAKİNASI

GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI

- Mevcut duruma göre ihtiyaçlar ortaya çıkarılır ve uygulamaya geçilmeden önce temin edilir.
- Geçici Depolama Alanınınin kurulumu tamamlanır.

POŞET

TAŞIMA
ARACI

TAKİP
ÇİZELGESİ

EĞİTİM
MATERYALİ

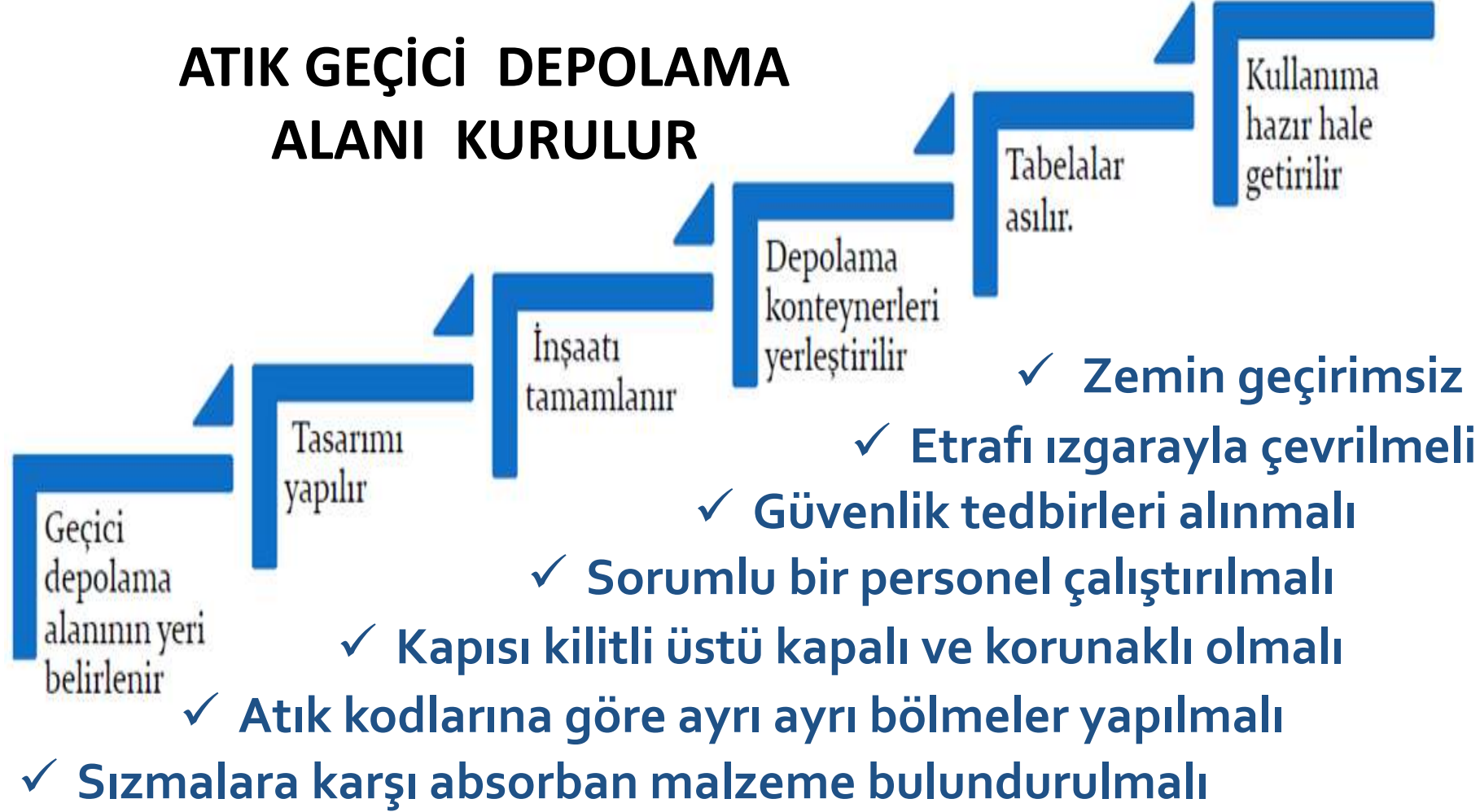

KUMBARA

ODAK NOKTALARI
MEVCUT DURUM
PLANLAMA
İHTİYAÇ
EĞİTİM
UYGULAMA
DEĞERLENDİRME

ATIK GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI KURULUR

GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI

**TEHLİKELİ ATIK
GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANI**

**TEHLİKESİZ ATIK
GEÇİCİ DEPOLAMA
ALANI**

GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM
- PLANLAMA
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM**
- UYGULAMA
- DEĞERLENDİRME

- Odak Noktaları
- Kat Görevlileri
- Bakım Onarım Personelleri
- Geçici Depolama Sorumluları

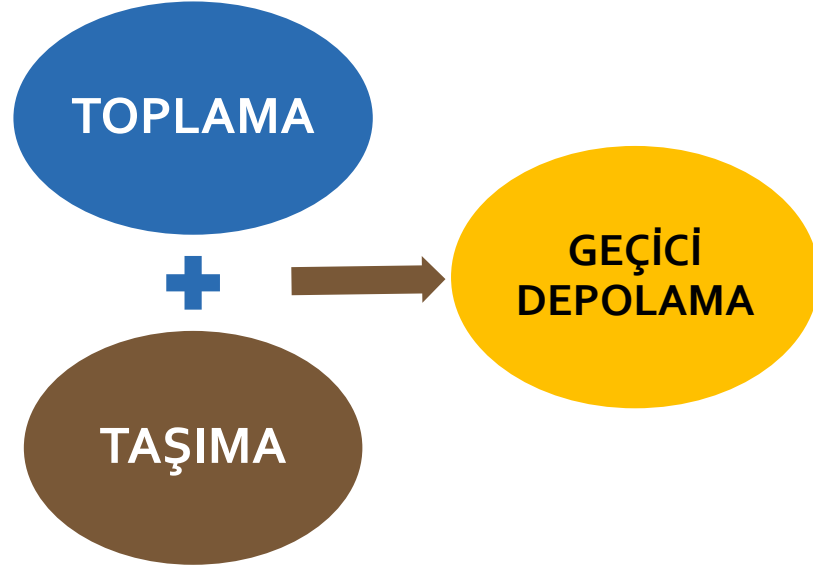
1.GRUP

2.GRUP

KURUM ÇALIŞANLARI

UYGULAMA

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM
- PLANLAMA
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM
- UYGULAMA**
- DEĞERLENDİRME

Temin edilen biriktirme ekipmanları personellerin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun aralıklarla yerleştirilir.

Ekipmanlara göre tasarlanmış bilgilendirme afişleri asılır.

Toplanan atıklar Geçici Depolama Alanında depolanır.

Değerlendirilebilir atıklar lisanslı geri kazanım tesislerine, değerlendirilemeyen atıklar ise lisanslı bertaraf tesislerine gönderilir.

UYGULAMA/ GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI TAKİP FORMU

GEÇİCİ DEPOLAMA ALANI TAKİP FORMU

Atığın Geliş Tarihi	Atık Türü	Atık Kodu	Bertarafa gittiği yer	Bertarafa gidiş tarihi	Teslim Eden	İmza

UYGULAMA/ ATIKLARIN TESLİM EDİLECEĞİ YERLERİN LİSTESİ

 ODAK NOKTALARI
 MEVCUT DURUM
 PLANLAMA
 İHTİYAÇ
 EĞİTİM
 UYGULAMA
 DEĞERLENDİRME

Atık Türü	Teslim Edilecek İşletme	İrtibata geçilecek Kişi	İletişim Bilgileri	Teslim Periyodu
Plastik /Cam/Kağıt / Metal				
Ahşap				
Yemek / Yemek atıkları				
Atık İlaç / Tıbbi atık				
Pil/ Atık Akü				
Bitkisel Atık Yağ				
Atık Motor Yağ/ Atık Yağ				
TV, Monitör vb...				
Küçük ev aletleri				
Kartuş Toner, AEEE				
Kontamine Ambalaj, üstübü, Geri Dönüşemeyen atık				

Biriktirme ekipmanları ve tanıtım materyallerinde renk skalası uygulanır.

Plastik Atıklar

Geri Dönüşüm

Kağıt Atıklar

Geri Dönüşüm

Cam Atıklar

Geri Dönüşüm

Metal Atıklar

Geri Dönüşüm

Organik Atıklar

Kompost

Geri Dönüşmeyen

Bertaraf

Atık Piller

- Piyasaya sürülen 9.000 ton pilin %10' u toplanabilmektedir.
- Çevre ve insan sağlığına zarar veren ağır metaller içerir.
- İçerisindeki ekonomik değere sahip metallerin geri kazanımını yapılıır

Atık piller için tasarlanmış biriktirme ekipmanları koridorlarda personelin kolayca ulaşabileceği noktalara, uygun sayıda yerleştirilmelidir.

ATIK PİL

Yemekhanelerde oluşan atıklar için biriktirme ekipmanları uygun yerlere yerleştirilip oluşan atıklar kaynağında ayrı olarak toplanabilir.

Kürdan ve peçete atmıyoruz

Yemek artığı ayırma bölmesi

Bitkisel
Atık Yağ

Biyodizel

**Piyasaya sürülen 1,5 milyon ton,
Toplanan 27 bin ton**

Bitkisel atık yağlar, atıksu toplama sistemlerinin daralmasına ve tıkanmasına; toprak kirlenmesi ile beraber yeraltı suyu kirlenmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle ayrı toplanması gerekmektedir.

Atık elektrikli ve elektronik eşyalar,
içeriğinde bulunan ağır metaller
nedeniyle çevre ve insan sağlığına zararlı
etkilerde bulunabilecek atıklardandır ve
ayrı toplanması gereklidir.

Ayrıca içeriğinde bulunan altın, gümüş, bakır
gibi değerli madenlerin geri kazanımının
sağlanması açısından da önemli
atıklardandır.

Tehlikeli atıklar:

yanıcı, yakıcı,
kanserojen, patlayıcı,
tahriş edici, zehirli
atıklardır.

Toner-kartuşlar
kontamine
ambalajlar
kontamine filtreler
basınçlı kaplar vb.

**Atık yağ ayrı toplanmalı
Kategori analizi yapılmalı**

Tıbbi atıklar, doğrudan veya aracı hayvanlarla bulaşan, cüzzam, veba, kolera, dizanteri, tüberküloz, kuduz, sıtma gibi hastalıklara sebebiyet verebilen atıklardandır. Bu nedenle hiçbir suretle diğer atıklarla karıştırılmamalı, ayrı olarak toplanmalıdır.

Tıbbi atıklar, bu konuda özel olarak eğitilmiş tıbbi atık görevlisi tarafından toplanmalıdır.

Organik atıklar, meyve ve sebze artıkları, yumurta kabukları, çay posaları, park-bahçe atıkları vb. bitkisel kokenli atıklardır.

MAKİNADA KOMPOST

AÇIK ALANDA KOMPOST

Atık camlar, cam kırma makinesinde kırılarak, hacimden %30 oranında tasarruf sağlanmaktadır.

Floresan lambalar, Floresan Kırma Makinesinde kırılarak, içerisinde bulunan zararlı gazların kontrol altına alınması sağlanmaktadır.

Böylece hem taşıma esnasında meydana gelebilecek herhangi bir kırılma nedeniyle içerisindeki zararlı gazların etrafa yayılması engellenmekte hem de hacimden tasarruf sağlanmaktadır.

Toplanan atıklar geçici depolama alanında atık türlerine göre ayrı olarak depolanmakta ve kayıt altına alınmaktadır.

- Her kurum/kuruluşta oluşan atık türlerine göre farklı planlamalar yapılabilir.
- Atık kumbaralarındaki bölme sayısı değişkenlik gösterebilir.
- Kurumda/kuruluşta halihazırda yapılan bir uygulama varsa mevcut uygulama geliştirilebilir ya da daha sistemli hale getirilebilir.

- ODAK NOKTALARI
- MEVCUT DURUM
- PLANLAMA
- İHTİYAÇ
- EĞİTİM
- UYGULAMA
- DEĞERLENDİRME**

Uygulamanın etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla proje ekibi uygulamayı değerlendirir.

İZLEME

KAYITLARIN TUTULMASI

RAPORLAMA

KAZANÇLAR

REVİZYON

Elde edilen verilere ilişkin raporlama yapılır.

Eksiklikler ve geliştirilecek taraflar tespit edilir ve önlemler alınır.

sifiratiktekdag@csb.gov.tr

<http://tekirdag.csb.gov.tr/>

0.282.261 20 40

ODAK PERSONELLERİMİZ

HALİL ÇELİK	ÇEVRE MÜH.	Dahili-411
FATİH BAYRAKTAR	ÇEVRE MÜH	Dahili -410
İHSANYÜKSEL	ŞUBE MÜD.	Dahili- 406

TEKİRDAĞ
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ